

**Sermones: Petri Hieremie Panormitani ex Sicilia: F.
co[n]uent[us] ordinis Predicatoru[m] bononiensiu[m]:
tam preclari q[uam] omnigene eruditio[n]is refertissimi.
omnibusq[ue] euangelica documenta ...**

Petrus <de Hieremia>

[Augsburg], 1514

VD16 P 1883

De s. B[e]n[e]dicto ab. [sermo]. xxxij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70359)

In festo sancti Benedicti
abbatis. Sermo. XXXII.

Vltim deducit

Ixit dñs per vias rectas. Sap. x.
Sermo erit d beato Benedicto
cuius hodie festū agimus. Pro fmōis
fundamento in q agitur de feto Benedicto:
quē dñs deduxit p vias rectas: vt salutes
adipisceret. Querit. vtrū de? velit oēs
hoies saluos fieri. Arguit qñc. Apsto. j.
Tim. ij. De? vult oēs hoies saluos fieri:
igit. In oppositū bñ sequit. De? vult oēs
hoies saluos fieri: q oēs saluabunt. s. non
oēs hoies saluabunt. Dat. xij. Vlti sūt
vocati pauci sō electi. Igit de? non vult
oēs hoies saluos fieri: et sic qñs manet p
vtraq pte dubia. Ad qñsione respondēdū
est. q deū velle oēs hoies saluos fieri intel
ligitur dupliciter.

Primo mō voluntate antecedente.

Secundo modo voluntate psequente

Primo mō voluntate antecedente de?
vult oēs hoies saluos fieri: qd pbat du
pliciter. Primo auctoritate: ait mgt sentē.
ij. dist. j. z ii. querat: ad quid creata sit rōna
lis creatura. Rñdet: ad laudandū deum:
ad seruendū ei: z fruendū eo. Aug. Fact?
g angelus siue hō ppter deū dicit esse: non
qz est creator de? et sūme beat? alterut?
indigeret officio: q bonoz nostroz n eger:
sed vt seruaret z fruere: eo cui fuisse regna
re est: qd esset si nō veller hoies oēs sal
uos fieri. Igit. Secundo pbat ratōe.

Primo rōne redemptionis.

Secundo rōne misericordie sue largitionis.

Primo rōne redēptōis: de? fuit fact?
hō vt naturā humanā redimeret. ad Gal.
liij. Vlt de? filiū suū natum de muliere
factū sub lege: vt oēs qui sub lege erāt re
dimeret. qd nō esset si nō veller oēs hoies
volūrate antecedēte saluos fieri. Igit. Secdo
rōne misericordie sue largitionis. de? ē em pñor
ad miserandū qz damnādū: qd nō esset si
nō veller oēs hoies saluos fieri. Igit. z de
tali voluntate loquitur primū argumentū:
z talis voluntas est si seruet ei? mandata.

Secdo mō voluntate psequēte: que est
si operentur malū z nō seruent mādata dei.
z sic ad dubiū dī q de? nō vult oēs hoies

saluos fieri: nec oēs saluabūt. qd pbat
dupliciter. Vno mō auctoritate. Alio mō
rōne. Auctoritate sic: Aug. xij. de ciui.
dei. c. xij. Plures erūt in penis q in glia.
idem. Arbitro: tres mūdi partes fore dā/
nandas: et q in oibz regnet iniquitas. Rōne
sic pbat. z h duabul vijs. Prima: nemo p
saluari sine baptismo Joa. ij. Nisi quis re
natus fuerit ex aqua z spūscō: z sic d alij.
S. plures sūt nō baptizati q baptizati.
sequit. Secda dī rō pdestinatōis: de? non
vult saluare: nisi illos quos pdestinat: qd
ait mgt sentē. j. pdestinatio est de rebus
salutaribz: z de hoibz saluandis. Sec. sup
j. Pdestinat? dicit: qui a deo est volit?
ad vitā eternā: finaliter habēdā: eo qd
qd pdestinavit bñm Benedictū deduxit:
z sic de alijs. Iuxta verba psumpta. Iu
stū deduxit dñs p vias rectas: z sic d alij.
Salutes virgo. Pro declaratiōe rhemat?
z introductiōe materie: est notandū: q in
scriptura sacra clare pbat: et experientia q
est magistra rez hoc docet: q duplex ē dif
ferentia viarū: s. q duplex est termin?
ad quē hoies tendūt. s. bonus z mal?. Bo
nus est vita eterna. Malus eterna dāna
tio. Ad terminū g malum vie ducēs di
cunt oblique siue tortuose: z he vie sūt vi/
tia z pctā: puta supbia/auaritia/luxuria.
z hmōi: qz hāz viāz finis est infern? Ro.
vj. Finis illorūz. s. pctōz moris est. He g
vie iunt tortuose: qz sūt plibz: sicut sunt vi/
ciosi z mūdāi: videant bone. Verbi grā.
si dicat luxurioso nō caris pītam viā zē.
dicūt. Et vadat p facta vestra: nō est aliō
nisi gaudere: z letari: z delectari: z cetera.
Quis scit de alio mō zē. Sic si supbo zē.
Sic si auaro: ysuran? dicit. Vadatis per
facta vestra: paupras est alter infern?: sō
zē. Sed audi qd dicit spūscūs pos Sa/
lomonis. Est via que videt homini bona
nouissima aut eius ducunt ad interitum.
Prouer. xvj. Tales g nō vadunt per vias
dei: sed diaboli. ps. Nō em qui operantur
iniquitatē in vijs ei? ambulauerūt. Alie
ergo vie sūt recte: z he sūt virtutes: s. hu
militas/castitas/sapientia/charitas: z hu
iusmodi: quoz finis est vita eterna. De qz
dī in. ps. cxv. Beati oēs q timēt dñm: q
ambulat in vijs ei?. Nota bñ duplici bea
titudine. Vna vie in hac vitā q cōsistit in

In festo scti Benedicti abbatis

vita virtuosa. Nam ut ait pbs in ethicis. Felicitas est opatio fm virtute pfectam. ps. Bti immaculati in via. Has vias perrebat David d. Uias tuas dñe demonstra mihi: et semitas tuas edoce me. Qd felix o bti est ille q p uose uiuit: q vita coru est pacifica et beata: et mors pciola et secura. De istis ambabo vijs de scriptura. Uias q a dextris sūt nouit dñs: puerse vero sūt que a sinistris sūt. Proverb. iij. Quia igit bti bndict? ambulauit p vias virtutū opitulante dñi grā. ideo dñe de eo thema. Iustū deduxit oīs p vias rectas. Patet thema. Vnde videam? p qd vias. i. putes b. Bndict? ambulauit et puenit ad gliaz.

Prima p? est paupras spūalis
Secda est credulitas integralis.
Tertia est hūilitas cordialis
Quarta est castitas pūalis
Quinta est patientia exemplaris
Sexta est pēuerantia finalis.

¶ Prima via zc. Nota triplicē paupratē.
Paupertas misera.
Paupras meritoria
Paupertas pfecta

¶ Paupras misera est: qñ est ptra voluntate hois et ipatitē sustinet. murmurat: blasphemat: inuidet zc. Ista paupras est fugienda. Et de hac loquit Salomon di. Diuitias et paupratē nec dederis mihi: s; tantūz tribue victui meo necessaria. Pro/ uer. xix. ¶ Paupras meritoria est quādo h; sit ptra voluntatē: tñ patienter sustinetur: iuxta illud.

Infantē nudū cu; te natura creauit.
Paupratis onus patienter ferre memēto
Tūc est meritoria paupras: et per pturez patientie cordas: ut dñe Amb. xlvij. di. Si cut bi. ¶ Paupras vero pfecta est quādo voluntaria est: sicut est in religiosis. Et est qñ relinquunt nō solū exteriora: s; etiā interiora: iuxta illud. Ecce nos relinqm? oia zc. Mat. xix. Precio emitur regnum dei. Paup in peculio: diues vita pura paupratis precio: celi tenet iura. Hec est via recta eundē ad vitaz eternā. Ratio est: quia ut dicunt geometre. Rectū est illud cuius mediū nō discrepat ab extremis. Declara zc. Videam? modo q sunt extrema hois Duo videlicet natiuitas et mors. in qz qd liber hō est valde paup. Nam in natiuitate

nascit nudus et paup: et nisi oīs accōmo der lanam misero domini moreret frigus re Job. j. Aud? egressus sum de utero matris mee zc. In morte etiā hō est pauper. Nam quantūcūq; laborat in diuitijs acqre dis: tñ in morte cū manib; apertis et vacuis morit. ps. Dormierit sum. su. et nihil oēs virt diuitiarū in ma. suis. Et alibi. Et relinque alienis diuitias suas: et sepulchra eoz do. il. i. eternuz. Et alibi. Theaurizat et igno. cui cōgre. ea. Oportet q ad h; ut bō incedat p viam rectā: q mediū non discrepet ab extremis. Vnde aut est vita eterna. Tunc g erit via recta: qñ etiaz in vita hō est paup spū. i. voluntate. ps. lq. Nolite sperare iniquitate et rapi. nolite cōcupiscere. diuitie si afflu. nolite cor apponere. Hanc paupratē pfectaz habuit bti Bndictus. Primo qdē habuit in se qñ reliq; mūdū. Nota quō recessit de studio romē: q; videbat scholares studere in studijs vitiōrum.

Quidā in studio supbie et vanitatis.

Quidā in studio auaritie et cupiditatis.

Quidā in studio luxurie et carnalitatis: zc

Recessit igit sciēter nesci? et sapiēter indo

ctus. Itē scdo habuit in alijs: qñ religio

nē sanctā instruit: in q recludit paupras

volūtaria zc. ¶ Secda via est credulitas

zc. Nota integralis: q nō sufficit credere

aliquib; articulis fidei: sed oib; zc. Vide

in smonib; de articulis fidei. Sicut q totā

tam legē seruauerit of. autē in vno fac. est

oim reus Jaco. ij. Per hanc viāz scur ad

vitaz Joā. ij. Hec aut scripta sūt ut creda

tis: qm? Iesus est fili? dñi: et ut credētes vi

tāz habeatis in nomie ipi? Hāc habuit

bti Bndict? adeo pfecte q tam iuueni

culus virtute fidei: miracula faciebat: que

pente fidei asseribunt. Mat. xviij. Si ba

bueritis fidem sicut grā. ii. zc. Hoc oñdit

qñ oīone sua reparauit capisteriū zc. Hic

potes inferere miraculū de inuentōe aque

in monte. vbi erat situm monasteriū. Itē

qñ recuperauit ferrum falcastri de aqua.

Itē qñ Placidū q sbergebāt p Paup

eripuit. ergo iustus deduxit dñs p vias rei

cras zc. ¶ Tertia via est hūilitas zc. Ho

ta cordialitas non tantū corporalis: sicut

faciunt hypocrite: q sunt sicut arbores ha

bentes folia sine fructu. et ideo a dño ma

ledicunt et arefciunt: et nō sunt apti nulli ad

ignem eternū. Nota exemplū figurale de
fieu rē. sicut legitur. Hanc habuit
brūs Būdier? qd ostēdit fuit qd fugit nu
tricem rē. clauit se ī specu. vt fugeret vanaz
gloriā rē. Dic hic hystoriā quō frater Ro
manus monach? sibi ministrabat. et quō
diabolus inuidēs fregit tintinabulū. Trē
quō sacerdos portauit sibi pādū ī pascha
rē. Quarta via est castitas. Nota viri
tutis: quia est quedā nō virtualis. sed vi
tiosa: qm. s. ppter timorem infamie vel mor
tis. vel ppter ambitionē vane glorie. sic for
tasse fuit castitas Lucretie. sed mens ipu
dicam facere nō casus solet. Quia tunc est
perfecta virtus cū pbat. Nam virtus ī
infirmitate perficit. ij. Cor. xij. Ideo rē.
In nota quando fuit tentatus a diabolo
ī luxuria post apparitionē auis qd dicit me
rula. Quinta via est paciēcia exempla
ris: quia ostēdit ī placida rmanueta respō
sione quā fecit monachis illis: qd voluerūt
eum venenare rē. Trē erga inuidias qd in
tulit sibi Florent? tam ī corporis sui mor
te: qm multo sibi panē veneno īfectū: qd etiā
ī animabus monachorū quādo multo eis
puellas nudas. Moraliter nota: qd homo
debet relinquere vindictā deo. Rom. xij.
Da mihi vindictā: r ego retribuam: dicit
dñs. Huius merito contulit sibi dñs spm
prophetic: vt patet ī illo qui venire con
sueuerat ad eum ieiunus. Item quando
ret. Corila misit ad eum spararium suum
ī apparatu regio. Item quando dixit illi
clero qui a diabolo verabatur: vt nō co
mederet carnes: nec ad sacros ordies ascē
deret rē. r ī multis alijs exemplis positis
ī legenda. Item quando vidit corū mun
dum rē. Item quando apparuit ī somno
illi monacho quem miserat pro monaste
rio fabricando: ergo iustum deduxit vo
minus per vias rectas. Sexta via est
perseuerantia finalis: que est clavis omni
um aliarum: quia non qui inceperit: sed q
perseuerauerit saluus erit. Dic mortem
rē. Ergo iustum deduxit dominus per
vias rectas. Rogemus eum: vt meritis
sancti sui etiam nos dirigat per vias re
ctas. Amen.

In festo annunciationis
brē Marie p̄gis. Ser. xxxiii.

Ece ecce ec

ce. Hoc thema colligit ex
euangelio hodierno. Lu. j.
In quo ter dicitur Ecce rē.
Dic vbi rē. Ecce est dictio demonstratiua
dicitur gramatice. Da demonstrandi: vt en
ecce: r excitatiua. Dicitur autē ter ecce: quia
tria magna alia r transcendētia sūt artē/
dēda r p̄plāda ī hac bñdicta icarnatōe.
Profundamento fmonis ī q agif brē
Marie annuntiatio: ī qua notat christi
conceptio. Oritur theologicis questio.
Querit. Verū virgo Maria concepit
chm de spūscro. Arguit q nō: principū
actiū de q aliqd cōcipit ī gnatione se hz
vt semē: s. spūscrus ī cōceptiōe chm non
se habuit vt semē: quia semē propriū ex
q fuit cōceptus: chm fuit p̄tus sanguis
p̄gis. Marie: igit. In oppositiū: s. q est de
duodecim articulis fidei est vey r credēdū:
s. p̄ginē mariā p̄cepisse chm de spūscro. ē
de duodecim articulis fidei: vt p̄z ī sym
bolo: qd p̄cept? ē de spūscro ex maria p̄gie.
igit p̄go mariā p̄cepisse chm de spūscro. et
sic q̄stio manet p vtrāq p̄e dubia. Ad q̄
stionē r̄ndendū est fm Tho. ī ij. p̄e. q. j.
ar. ij. q. p̄ginē mariā p̄cepisse chm de spū
scro itelligit dupl. Vno mō pur hec p̄po
sitiō. de: dīc h̄bitudinē p̄substantialitatz
materiali causalitatz: vt dīc cultell? d ferro
loquēdo ē d p̄ncipio p̄substantialia materiali
r sic ad q̄stionē dīc q p̄go mariā nō p̄cepit
chm d spūscro. i. d materia spūscro: quia
spūscrus nō est materialis. imo cōcepit d
sanguine suo: r de tali p̄ncipio itelligitur
argumētū. Secūdo mō itelligit Hartam
cōcepisse chm de spūscro: pur lē de
dicit p̄ncipiū p̄substantialē effectiū: pur
cōsubstantialis refert ad vñ: r causalit
tas ad aliud nō prout referunt ad idē: ex
quo ī christo conceptio sūt duo. s. diuī
num suppositum r corporis. Spiritus san
ctus respectu suppositi: habet cōsubstantia
litatē cum christo: quia sūt īdem numero
et nature. Et respectu corporis: spūsanct?
habet causalitatem: sed non respectū sup
positi christi: spiritus sanctus habet ratio
nem cause: nec respectu corporis: spiritus
sanctus habet cōsubstantialitatem: quia
corpus est materialē spiritus sanctus non.

5 iij